

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. An subeat hanc damnationem sententia asserens, posse elici actum Fidei supernaturalis circa obiectum, qua[n]do sibi proponitur vt certum moraliter, quod illud continetur sub revelatione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

nam, & probabilem; accedente tamen illustratione, & inspiratione divina, puer, vel homo rudis certus redditur, quod homo ille non vult decipere, cum affirmat esse obligationem credendi mysteria firmissime.

CAPVT IV.

An subeat hanc damnationem sententia asserens, posse elici actum Fidei supernaturalis circa obiectum, quando sibi proponitur ut certum moraliter, quod illud continetur sub revelatione vniuersali?

SYMMARIVM.

Quando id est certum moraliter, posse elici actum Fidei circa obiectum singulare, quinam Theologi censent. n. 46.

Qua difficultas militet contra eam sententiam. n. 47.

Propugnatur praefata sententia Theologorum. n. 48.

Quare non elicitur actus Fidei, si res moraliter certa in casu rarissimo aliter se haberet? n. 50.

Qui certus est moraliter, nequit formidare. n. 51.

46. **Q**uando moraliter certum est, quod obiectum singulare continetur sub revelatione vniuersali; illud obiectum singulare esse Fide supernaturali credendum, affirmant nobiles Theologi. Ita P. Suarez disp. 3. de Fide sect. 11. num. 6. qui quamvis non vtatur terminis *certitudinis moralis*, tamen exempla, quae affert, illam important. P. Petrus Hurtado disp. 11. de Fide sect. 3. citans Bellarminum tom. 1. lib. 2. de Autho-

*Suar.
P. Hur.
Bellar.
Lugo.*

rit. Conciliorum cap. 9. Item Lugo Cardinalis disp. 1. de Fide sect. 13. §. 4. num. 313. Et ratio est: quia obiectum propositionis vniuersalis non distinguitur ab ipsis singularibus, & ita quando Deus revelat, se velle, omnem hominem saluum fieri; revelat se velle, Petrum, Paulum, & Franciscum, &c. saluos fieri. Cum ergo certitudo moralis sit illa, quae omnem prudentem ita reddit certiore de obiecto, vt non possit de illo formidare; quando hoc genere certitudinis constat, singulare contineri sub revelatione vniuersali; certum manet; quod Deus id revelavit, vt pote certo inclusum in tali revelatione vniuersali. Sic enim non constat nobis euentia physica, aut metaphysica, quod extiterit Concilium Tridentinum, sed sola euentia morali: & tamen quia Deus revelavit, omne Concilium legitime congregatum non posse errare in doctrina Fidei; & morali euentia scimus, Tridentinum extitisse legitime congregatum; Fide Divina credimus Tridentinum non posse errare in doctrina Fidei.

47. Instituius ergo hanc questionem, an ea sententia subijciatur huic damnationi propter hanc rationem dubitandi. Nam quod est certum moraliter, physice potest, aut, saltem metaphysice non implicat aliter esse. Ex quo duae consequentiae eliciuntur. Prima. Ergo saltem in aliquo casu rarissimo contingens est, quod aliter eveniat. Secunda. Ergo poterit quis formidare, an iste sit is casus rarissimus, in quo aliter evenit. Et ambae consequentiae perniciosae sunt. Prima quidem: nam actus Fidei omnino est infallibilis, neque in vilo casu, etiam rarissimo, deficere potest. Secunda etiam: quia iuxta hanc damnationem assensus Fidei non stat, nec potest stare cum formidine de eius obiecto.

Di-

48. Dicendum tamen est cum citatis Doctoribus, quando datur certitudo moralis, (certitudo, inquam, in gradu supremo) quod obiectum singulare continetur in universali revelato; posse actum Fidei supernaturalis terminari ad id obiectum singulare; idque obiectum singulare credi debere Fide Divina. Cuius fundamentum est, quod citati Authores proponunt, & supra retuli.

Ingo.

49. [Confirmatur, (verba sunt Ioannis de Lugo disp. 1. de Fide sect. 13. §. 4. num. 314.) quia hoc modo explicatur, cur, aut quomodo possit esse de Fide autoritas V.g. Concilij Tridentini, quæ nisi de Fide constaret, non apparet, quomodo possint de Fide credi, quæ in eo Concilio definita sunt. Recurrendum ergo est ad propositionem universalem revelatam, quod Concilio legitimo assistat Spiritus Sanctus, aliunde vero certitudine morali constat, Concilium Tridentinum legitime congregatum, & approbatum esse, convocante Summo Pontifice, & illud approbare convenientibus ex Catholica Ecclesia Episcopis, & Prælatibus per se, vel per alios, &c. de quibus nemo prudenter dubitat, aut formidat: quare constat nobis sufficienter de hoc Concilio loquutum fuisse Deum in promissione universali revelata, ut breviter notavit Suarez dicta sect. 11. num. 6.]

50. Dixi in conclusione, id debere esse certum in gradu supremo: quia cum certitudo recipiat magis, & minus; ea, qua quis dicitur certus moraliter de continentia huius individui in revelatione, debet esse maxima, & suprema. Vnde pro re præfenti possumus distinguere tres gradus certitudinis moralis, supremum, medium, & infimum, & ut ab hoc

incipiamus, infimus est, quando prudentes habent aliquid pro certo, ex eo quod communiter accidit, quamvis in raris casibus oppositum acciderit. Sic dicitur certum, quod plene probatum est in iudicio. Sic etiam habemus pro certo, quod infans baptizatus à Parocho in Ecclesia, sit recte, & valide baptizatus; non enim est prudenter credibile, quod Parocho defecerit intentio rite, & recte baptizandi. Supremus gradus certitudinis est, quando tanta, tamque urgentia motiva credibilitatis concurrunt, ut impossibile sit, hominem prudentem, qui illa percipit, posse dubitare, aut formidare. V.g. quod existat Roma; quod Concilium Tridentinum fuerit rite congregatum, & similia. Gradus medius dicendus est, quando pro certitudine concurrunt multo plura, & maiora motiva, quam in gradu infimo; quæ tamen non perveniunt ad illam impossibilitatem formidandi, quæ reperitur in Supremo.

51. Affero ergo, præfatam conclusionem intelligendam esse de certitudine morali in supremo gradu; ita quod qui ita certus est de continentia huius individui in revelatione, ut ex urgentia motivorum impossibile sit dubitare, aut formidare, potest, & debet credere Fide Divina hoc individuum esse à Deo revelatum.

52. Hinc respondeo ad rationem dubitandi, idem argumentum fieri posse ad debilitandam certitudinem Fidei humanæ, qua credimus Hispalenses, actualiter esse Romam, nempe quod saltem metaphysice non implicat, id esse falsum. Cui respondebimus, quod ad ipsam certitudinem de existentia actuali Romæ præsupponitur ipsa existentia Romæ. Supposito autem quod existat Roma, implicat contradictionem, quod non existat.

Eo

53. Eodem ergo modo, dicendum est, ad certitudinem moralem in Supremo gradu, qua cognosco obiectum singulare contineri in obiecto vniuersali revelato, præsupponi eam realem continentiam: ex suppositione autem quod detur talis continentia, implicat contradictionem, quod ea non detur. Et quidem si aliter esse posset non haberetur ea certitudo moralis, quæ talis est in supremo gradu.

54. Accedit, quod omnia revelata sunt vel iam facta de præterito; vel si pendent in futurum, dimanant à revelatione Dei iam facta. Atqui cum ad præteritum non detur potentia, neque revelationes Dei patiantur mutabilitatem, implicat aliter esse ea, quæ quis cognoscit suprema certitudine morali, esse contenta in revelatione vniuersali.

55. Hinc respondetur ad rationem dubitandi, negando, id, quod est certum moraliter in supremo gradu, ex suppositione talis certitudinis, & veritatis ad illam præsuppositæ, posse aliter esse. Quare negandæ sunt ambæ consequentiæ.

56. Reliqua argumenta, quæ obijci possunt contra eam sententiam, quæ admittit assensum Fidei supernaturalis circa obiectum singulare evidentiâ morali contentum in obiecto vniuersali revelato, & solutiones eorum, non spectant ad meum institutum. Qui ea desiderat, videat P. Petrum Hurtado, & Cardinalem

P. Hur. Lugo citatos.

CAPVT V.

An incurrat hanc damnationem sententia asserens, aliquod obiectum esse de Fide contra alios Authores id negantes?

SVMMARIVM.

Authores negantes esse de Fide, hunc, qui de factis est, esse verum Pontificem. n. 57.

Authores affirmantes, id esse de Fide. num. 58.

An qui affirmant, esse de Fide, affirmant illud probabiliter, & cum formidine de revelatione. n. 59.

Quomodo respondeat ad hanc difficultatem Lugo Cardinalis. n. 60.

Qui censent, esse de Fide, debent id credere per assensum Fidei supernaturalis, & absque formidine. n. 61.

Qui censent, esse de Fide, adhaerent suæ sententiæ tamquam certæ, & censent oppositam non esse probabilem, nempe à principijs intrinsicis. num. 62.

Dilemmate ostenditur conclusio. n. 63, & 64.

Quod à principijs intrinsicis est improbabile, quamvis in oppositum sint plures Authores, non potest esse probabile. n. 65.

Proponitur responsio, & vincitur. num. 66. & seqq.

Quare dici non possit, illud esse de Fide solum in abstracto. n. 69.

Qui probabiliter affirmant, aliquid esse de Fide, non habent certitudinem requisitam. Et quid inde pro conclusione? n. 70.

Ex eo, quod non habeant certitudinem adhesionis ad obiectum illud, non possunt dicere esse de Fide. n. 71.

57. **A**liquæ sunt quæstiones controversæ inter Theologos, in quibus inquiritur, an tale obiectum credi debeat Fide Divina, aientibus alijs, & alijs negantibus. V.g. quæstio est, [An sit de Fide, hunc hominem, V.g. Sanctissimum D. Innocentium XI, esse verum Pontificem, & Petri successorem legitimum?] Nam,